

СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Огняна Кирилова Стоичкова
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент** в Минно-геоложкия университет „Св.Иван Рилски“ - София

Област на висше образование: „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“

Научна специалност: „Управление на човешките ресурси, предприемачество и мениджмънт“

Заявител: Минно-геоложки университет “Св.Иван Рилски”

Обявата за конкурса е публикувана в „Държавен вестник”, бр. 3/12.01.2021г. и на интернет страницата на МГУ.

I. Общо представяне на процедурата и кандидата

Определена съм за член на научното жури, във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в МГУ “Св. Иван Рилски” по област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Управление на човешките ресурси, предприемачество и мениджмънт”, обявен за нуждите на катедра «Икономика и управление» в МГУ, със заповед № Р- 123 от 16.02.2021 г. на ректора на Минно-геоложкия университет “Св.Иван Рилски”.

В обявения конкурс участва единствен кандидат - гл. ас. д-р Боряна Трифонова – преподавател в катедра „Икономика и управление“ на същия университет. Представеният комплект материали на хартиен и на електронен носител е в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Минно-геоложкия университет „Св.Иван Рилски“ - София. Кандидатката е представила всички необходими за участието в конкурса документи, което е дало основание на комисията за проверка на материалите да констатира пълно съответствие и да я допусне до участие в конкурса.

Д-р Боряна Трифонова предлага за рецензиране общо 30 научни труда, които обхващат почти всички научни жанрове, съобразно изискванията, които

предявява ЗРАСРБ, Правилникът за неговото прилагане, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МГУ“Св.Иван Рилски““.

Гл.ас д-р Боряна Трифонова е приложила таблицата за изпълнение на точките, които произтичат от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“, от която е видно, че кандидатът има 455 точки при минимален брой от 400 точки. Допълнително точки са донесли изяви, които са въведени от МГУ и те са свързани с учебната дейност. Рекапитулацията показва, че кандидатката е преизпълнила показателите и необходимия брой точки.

Гл.ас.д-р Боряна Трифонова е родена на 9 декември 1969 г. Завършила е Стопанска академия „Д.А.Ценов“ в гр.Свищов, специалност „Управление на бизнеса“ и придобила квалификация – „икономист мениджър“ и пак там е получила учителска правоспособност по икономически дисциплини. След успешната защита на дисертационния труд на тема „Интегративен модел за мотивация на учителите в спортните училища“, през 2009 г. придобива ОНС “доктор” по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

Преди започването на преподавателска дейност, гл.ас д-р Боряна Трифонова е работила като учител по икономика в МУЦТО – София, след това като главен експерт в Център за учебно-тренировъчни фирми и в две средни училища. –166-то спортно училище и в 31-то СУЧЕМ като старши учител по икономически дисциплини.

Член е на синдиката „Висше образование и наука“ в КНСБ и е научен секретар на СНЦ „Иновации и развитие на висшето образование“

С университетска преподавателска дейност се занимава от 2015 г.

II. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическата дейност

Гл. ас. д-р Боряна Трифонова постъпва като хоноруван асистент в МГУ „Св. Иван Рилски“ през 2015 г, а от март 2016г. е главен асистент в катедра „Икономика и управление“. Към обявяването на настоящия конкурс тя е имала необходимата аудиторна заетост, потвърдена от справката, издадена от учебно-информационния център на Университета. Утвърден преподавател е по следните учебни дисциплини:

- А) пред спец. *„Управление на ресурси и производствени системи“*
- *„Основи на счетоводството“;*
- *„Основи на маркетинга“;*
- *„Управление на човешките ресурси“;*

Б) пред спец. „Индустириален мениджмънт“

- „Оценка на промишлени предприятия“;

- „Счетоводство на предприятието“;

В) пред специалностите „Открито разработване на полезни изкопаеми“ и „Техника и технологии на взривните работи“:

- „Управление на човешките ресурси“;

Г) пред спец. „Управление на добива и преработка на минерални суровини и въглища“:

- „Мениджмънт и маркетинг“.

Годишната аудиторна натовареност възлиза на 260 лекции и 168 упражнения, което е достатъчно да се обоснове потребността за академичната длъжност „доцент“.

2.2. Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Научните трудове, с които кандидатката участва в обявения конкурс включват публикации като монографии, статии и научни доклади, общо 29 на брой.

Водещ труд за участие в конкурса е **монографичният труд** „Създаване на мотивационна среда и оптимизиране управлението на човешките ресурси в минните предприятия“ (№ 1 от раздел II-1 приложения списък). С това е изпълнено едно от основните изисквания на ЗРАСРБ – да се представи монографично изследване, което да не повтаря проблема, разработен в дисертационния труд за присъждане на ОНС „доктор“.

Представени са още:

- публикувана книга на базата на дисертационен труд, в съавторство с Ц.Цветков - (№ II-2)– 1 брой;

- статии и доклади, публикувани в **нереферирани списания с научно рецензиране** или публикувани в редактирани колективни токове – 27 броя (в т.ч. 18 в съавторство)]

- **учебник** по „Управление на човешките ресурси“.

Общият извод от представените за рецензиране трудове е, че те се отличават с висока аналитичност, актуалност, ангажираност на автора с изводи и обобщения, които са нейни постижения.

За отбелязване е успешната ѝ изследователска работата в екип, което личи от съавторството със свои колеги в разработването на 18 от представените за конкурса трудове.

Представените разработки не повтарят публикациите, свързани с докторската дисертация и са публикувани след придобиване на ОКС „доктор“.

Кандидатката детайлно е посочила научните и практически приноси в справката за приносите. Считаме, че тематиката на нейните изследвания, която приоритетно е фокусирана върху ефективността в управлението на човешките ресурси може да се обособи в четири направления:

Първо – мотивацията за труд (на примера на минната промишленост) и интегративността на прилаганите мотивационните модели за управление на човешките ресурси в сферата на минерално-суровинния сектор;

Второ – производителността на труда на различни нива (световно, европейско, национално, браншово) и устойчиво подобряване на жизненото равнище в добивната и преработваща промишленост.

Трето – проблеми на образованието и дуалното обучение като фактор за адаптиране на образователната система към потребностите на икономиката и обществото.

Четвърто – учебно-преподавателска дейност в съчетание с научно-изследователската работа на кандидатката.

Първата група приноси са по отношение на изследванията върху проблемите, свързани с мотивацията за труд в теоретичен и практико-приложен аспект се очертават следните по-важни достойнства:

- анализ на мотивационната среда и проблемите при подбора на кадри в сектора на минно-суровинния сектор;
- приложен е интегративен подход при прилагането на познатите модели за стратегическо управление на човешките ресурси в минно-добивната промишленост
- предложен е модел на управление на човешките ресурси на базата на създаване на ползи за персонала, мениджърите, клиентите, инвеститорите, собствениците на примера на минните компании.

Втората група приноси се отнасят до производителността на труда в сектора на добивната промишленост. Тук следва да се изтъкнат следните постижения на кандидата:

- Направен е критичен преглед на показателите за измерване на стандарта на живот на базата на тенденциите за производителността на труда на световно, европейско, национално и браншово ниво – конкретно за отрасъл „добивна промишленост“;

- анализирани са причините за недостиг на кадри в наблюдавания отрасъл и важноста на подготовката на такива кадри за устойчивото развитие на отрасъла.

Третата група достойнства, които са резултат на научните търсения на кандидата се отнасят до изследване на образователната среда, в която се подготвят бъдещите кадри. Този интерес е от разработването на докторската дисертация и практиката на старши учител в средното образование. В това отношение може да се посочат следните приносни моменти:

- отражението на процесите на дигитализация; навлизане на информационните технологии в обучението, необходимостта и важноста на свързване теорията с практиката чрез формите на дуалното обучение;

- на тази базата са изведени наложителните промени в културата, в модела на реорганизация на бизнес процеси в минните предприятия и постигане на по-висока конкурентоспособност и устойчивост.

На четвърто място, д-р Боряна Трифонова успява да приложи в преподаването своите научни разработки, изводи и обобщения и да ги отрази в разработваните от нея учебни програми по дисциплините, които води със студентите от няколко специалности в МГУ и за което по вътрешния правилник на университета се увеличава броят на изискуемите точки.

Научните разработки на гл. ас. д-р Боряна Трифонова очевидно са предизвикали интерес сред научната общественост, доказателство за което са цитиранията и позоваванията от страна на колеги в техните публикации (общо 10 цитирания). Общият брой точки от цитирания за кандидата отговарят на необходимия минимален брой 50 точки.

III. Критични забележки и препоръки

В представената справка с приносите д-р Боряна Трифонова допуска една често срещана слабост – стремеж да опише във всяка публикация обекта на изследване, а не да посочи конкретното изследване, изразено в конкретен модел, конкретен извод, или класификация, или нов поглед върху даден теоретичен или практически модел, явление и пр. Така се е получила справка с 15 (петнадесет) теоретични приноса и 7 (седем) с практико-приложен характер. Затова в т.2.2 на настоящото становище предлагам групиране на ненужно детайлно посочените и повтарящи се приноси в четири групи, с което не се намаляват достойнствата на кандидатката, а се обединяват по отделни групи.

Например, в посочения от нея принос под т.3 има изречение „...изведени са насоки за подобряване на мотивацията...“, а тези конкретни насоки не са формулирани. Същото е и в принос т.5, и в т.8 „...На тази основа могат да се

направят някои изводи ....“ Тук правилното е да се посочат тези изводи, защото те са ценни и представляват дело на изследователката.

В бъдеще е необходимо д-р Боряна Трифонова да публикува студии, които по тежест се нареждат веднага след монографичните изследвания. Те се отнасят до важни проблеми, на които се търси както теоретично развитие, така и практико-приложни аспекти и което е още по-важно – да публикува в издания с импакт фактор, което е изведено в един от най-важните критерии за научно - изследователска дейност на академичните лица, а и за самите университети, в които работят.

Академичната длъжност „доцент“ предполага и написването на учебници по възложените лекционните курсове, които са така необходими в условията на дистанционно обучение, когато преподавателите задължително качват учебните материали на платформата, за да улеснят самоподготовката на студентите.

Представеният учебник трябва да бъде последван от нови учебни пособия, по останалите дисциплини, по които д-р Трифонова е титуляр.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кандидатката в обявения конкурс е представила достатъчен брой научни трудове, в които се открояват научните и приложни приноси.

Цялостната дейност на д-р Боряна Трифонова отговаря на минималните изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Въз основа на констатираните в настоящото становище достойнства, давам положителна оценка на научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Боряна Трифонова и ще гласувам „ЗА“ присъждането на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Управление на човешките ресурси, предприемачество и мениджмънт”.

28 април 2021г.

(Проф. д-р Огняна Стоичкова)